

LÜKMAN HEKİM ÜNİVERSİTESİ

Çocuk Cerrahisi Bakım Uygulamalarında Terapotik İletişim ve Oyun

'Terapotik İletişimde Oyunun Yeri Kanıt Temelli Uygulamalar'

40. ULUSAL ÇOCUK CERRAHİSİ KONGRESİ

26. ULUSAL ÇOCUK CERRAHİSİ HEMŞİRELİĞİ KONGRESİ

Dr. Öğretim Üyesi Kadriye Demir

26 - 29 Ekim 2023 - Hilton Ankara Otel

1

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ve Silah Arkadaşlarını Saygı ve Minnet ile anıyorum..

100

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

2

İÇERİK (Süre: 50 dk +10 dk tartışma)

- Hastaneye Yatış ve Ameliyatın Çocuk Üzerine Etkileri
- Çocuk Cerrahi Hemşireliğinde Atravmatik Bakım Kapsamında Oyun
- Terapotik Oyun ve Oyun Terapi Kavramları
- Terapotik Oyunun Faydaları ve Özellikleri
- Terapotik Oyun Türleri
- Çocuk Cerrahisinde Yaş Gruplarına Özgü Terapotik İletişim ve Oyun
- Terapotik Oyun Uygulamalarında Hemşirelik ve Tübitak 2209 Projesi Örneği
- İlgili Literatürde Kanıtlar Hangi Düzeyde?

3

- Hastaneye yatma, çocuk için **düşmanca ve alışılmadık** bir olayı temsil eder.

- Sürekli ilgi isteme,
- Sık ağlama,
- Agresyon,
- Oyuncaklara zarar verme,
- Güven kaybı
- Korku belirtileri
- Direnç gösterme
- Yeme – uyku bozukluklar....

Franchinelli AGE, Almeida FA, Fernandes DMGD. (2022). Routine use of therapeutic play in the care of hospitalized children: nurses' perceptions. Acta Paul Enferm, 25(1):18-23.
Uicker Lopez V, Lee T. (2021). Effects of preoperative therapeutic play on outcomes of school-age children undergoing day surgery. Research in Nursing & Health, 32(10): 200-212.

4

YATIŞ SEBEBİ AMELİYAT OLABİLMEKTE ..

- Cerrahi prosedürlerde, çocuk korku, endişe ve olumsuz davranışa neden olabilecek **bilinmeyen, oldukça teknolojik bir ortamla** karşı karşıyadır.

Shea, SGT, et. al. (2017). Influence of Therapeutic Play on the anxiety of hospitalized school-age children. Clinical Trials, 4(26): 1244-6.

5

ÇOCUK NEDEN BU KADAR STRES YAŞAR?

- Fiziksel bütünlüğünün bozulması** ve bunun sonucunda oluşan **ağrı**,
- Aileden, güvendiklerinden ve sevdiklerinden **ayrılma**,
- Alışkın olmadığı ve **tanımadığı bireylerin** yanında bulunma,
- Bilinmezliğin** getirdiği korku,
- Sınırlamaların** olması,
- Kontrolün, **otonominin ve yeteneklerin kaybı**,
- Ebeveynlerinin olumsuz davranışları** (aşırı koruyuculuk, eleştirme, empati ve çocukta yeterli kontrolü sağlayamamak)

Üner, S., Yıldırım, M., (2023). Cerrahi Girişim Sonrasında Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11: 128-133.

6

• Hastanede yatan çocukların yaşadıkları olumlu / olumsuz deneyimler **belleklerine kaydolacak** ve onların **hastalığa karşı verdikleri tepkilerini etkileyecektir.**

- gelişim dönemi,
- hastalığın türü,
- aile desteğinin derecesi ve
- sağlık ekibinin tutumları bu deneyimi etkileyen ana faktörlerdir.

Tondatti, P.C., Corina, I. (2022). Use of music and play in pediatric nursing care in the hospital context. Enfermeria Nursing Research and Education, 30 (3), 362-370.

7

TUTUMUMUZ NASIL OLMALIDIR?

- Dolayısıyla, çocuğun hastaneye yatmanın oluşturduğu **stresini en aza indirmek ve iyileşmesine yardım etmek** için Çocuk Cerrahisi Hemşireleri tarafından **atravmatik bakımın** verilmesi gerekmektedir.

Silva, SGT, et. al. (2017). Influence of Therapeutic Play on the anxiety of hospitalized school-age children. Clinical trial, 92866, 70 92, 1244-9.

8

CERRAHİ HEMŞİRELİĞİNDE ATRAVMATİK BAKIM

- Çocuk Cerrahi Hemşireleri çocukların hastane ve ameliyat deneyimlerinde atravmatik bakım kapsamında **Terapötik iletişim ve oyundan** faydalanabilmektedirler.

9

10

Çocuğun fiziksel ve psikolojik açıdan tam olarak olgunluğa erişmesi için en önemli haklardan bir tanesi de oyun hakkıdır.

Oyun, gerçek hayatın bir parçası ve belirli bir amacı olan veya olmayan, düzenli veya düzensiz yapılan, çocuğun her koşulda istemsiz ve isteyerek gerçekleştirdiği bir öğrenme süreci olduğu, fiziksel, zihinsel-duygusal, dilsel ve sosyal gelişiminin temelidir.

- Bu nedenle oyun, her çocuğun temel ihtiyaçlardan birisidir.

Karadağ A., Çetin H. Çocuk hastaları kapsamında oyun. Yılmaz D. editör. Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Kitahaneleri, 2022. p.10-5.

11

OYUN NEDİR?

- Oyun, çocuk yaşamının önemli bir parçasıdır ve **sözel olmayan duyguların ifade** edilmesini sağlar.
- Oyun çocuğun hiç kimseden öğrenmeyeceği konuları **kendi deneyimleriyle öğrenmesini** sağlayan **psikolojik, fizyolojik, sosyal** içerikli bir olgudur.

ÇOCUK EVCİLİK İLE ANNE BABA OLMAYI DENEYİMLER, ANLAM BULMAYA VE HAYATI ÖĞRENMENE ÇALIŞIR.

Koran, R., Çelik, C., Özener, F. (2023). Terapötik Oyun: Hasta Çocuk İle İletişimin Aracı. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2: 1-10.

12

Oyun, çocuğun işidir 😊

13

- Oyun, endişeleri, korkuları ve duyguları dışa vurmak için **güvenli bir yoldur**, zira henüz bilişsel ve sözlü iletişim becerilerini tam olarak edinmemiş bir çocuğun kendisini **özgürce ifade edebileceği** bir faaliyettir.

Kıran, B., Çelik, C., Esenay, F. (2023). Terapötik Oyun: Hasta Çocuk İle İletişimin Aracı. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2: 1-10.

14

- Dolayısıyla hastanede yatan çocuğu **oyundan mahrum bırakmak iyileşme sürecini olumsuz** etkileyebilmektedir.
- Bu nedenle, hastane ortamında çocuklar için oyun oynamaya **uygun alanların bulunması** önerilmektedir.

Rames, S.R., (2014). Toys from hospital playrooms as a source of pathogens in nosocomial infections. Revista Paulista De Pediatria, 32 (3), 149-150.

15

BREZİLYA ÖRNEĞİ

- Brezilya'da '**profesyonel sağlık ekibinin bir üyesi olarak pediatrik alanda çalışan hemşirelerin Oyun / Terapötik Oyun tekniklerini kullanarak çocuğa ve ailesine bakım vermeleri**' yasalarda yer almaktadır.

Shin, S.G.T., et al. (2027). Influence of Therapeutic Play on the anxiety of hospitalized school-age children. Clinical trial, REBE, 70 (8), 1244-9.

16

Uluslararası Hemşirelik Girişimleri Sınıflamasına göre terapötik oyun bir hemşirelik girişimidir.

- Terapötik oyun, Uluslararası Hemşirelik Girişimleri Sınıflamasına (NIC) göre, **çocukların içinde buldukları dünya ile ilgili algı ve bilgilerini iletmelerine, çevre hakkında bilgi ve kontrol kazanmalarına** yardım etmek amacıyla oyuncakların ve diğer materyallerin amaç doğrultusunda yönlendirilmiş bir şekilde kullanılmasıdır.

Bülçelçik, S.M., Bulut, H., Doğan, M., Wagner, C., Edemir, F., Kar, S., Aktan, Yılmaz, A., Çetiri editörlüğü. Hemşirelik Girişimleri Sınıflaması (NIC) 5. Baskı. İstanbul: Nobel Topik Kitapları; 2022. s.357. Hastanede Yatan Çocuk İçin Oyunun Önemi ve Çocuk Hemşiresinin Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun.

17

TERAPÖTİK OYUN NEDİR?

- Terapötik Oyun, profesyonel hemşire tarafından uygulanan ve çocuk hastanın **hastane deneyiminden kaynaklanan gerginlik ve endişeleri hafifletmek** için yapılandırılmış bir oyundur.
- Çocuğun **fiziksel refahını ve duygusal rahatlamasını teşvik** etmeyi amaçlar.

Shin, S.G.T., et al. (2027). Influence of Therapeutic Play on the anxiety of hospitalized school-age children. Clinical trial, REBE, 70 (8), 1244-9.

Davies, P.A., Nóbrega, V.M., Pinheiro, S.M., Cohen, N. (2023). Use of therapeutic play during intravenous drug administration in children: exploratory study. Online Brazilian Journal of Nursing, 33 (2):454-460.

18

Terapötik Oyun & Oyun Terapi Kavramları

- Terapötik oyun ve oyun terapisi birbirinin yerine kullanılmasına rağmen kavramların karşılığı uygulama açısından oldukça farklıdır.

YAYAN, E. H., & ZENGİN, M. (2018). Çocuk Hastanelerinde terapötik oyun. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(1), 226-233.

19

Terapötik Oyun & Oyun Terapi Kavramları

- Çocukların hastalık ve hastaneye yatışıyla birlikte ortaya çıkan stres düzeylerini en aza indirebilmek amacıyla terapötik oyun kavramı ortaya çıkmıştır.
- Önceden tanımlanmış hedefler olmadan, oyuncak kullanılarak, kendiliğinden aktiviteler oluşturulması oyun terapisi şeklinde ifade edilir.
- Oyun terapisi özel bir tekniktir ve sertifikalı bir profesyonel tarafından uygulanmalıdır (Psikiyatr, psikolog, uzman hemşire, çocuk gelişim uzmanı, öğretmen vb.).
- Kontrollü bir çevrede gerçekleştirilir ve duygusal-davranışsal bozuklukları olan çocukların uyumunda kullanılır.

YAYAN, E. H., & ZENGİN, M. (2018). Çocuk Hastanelerinde terapötik oyun. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(1), 226-233.

20

Terapötik Oyun

- "tedavi edici oyun" veya "terapötik oyun"
- Terapötik oyun, spesifik hedefleri olan, oyun terapisi ilkelerini izleyerek yapılandırılmış, gerginliğin ve stresin giderilmesine yardımcı oyun türlerinden biridir.

YAYAN, E. H., & ZENGİN, M. (2018). Çocuk Hastanelerinde terapötik oyun. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(1), 226-233.

21

Terapötik Oyun

- Tedavi edici oyun, çocukların hastaneye yatışı hazırlanmasından taburculuk sürecine kadar her aşamada kullanılabilir.
- Terapötik oyun yöntemi ile çocuklar hastaneye yatıştan kaynaklanan fiziksel ve psikolojik streslerle baş etmeyi öğrenebilirler.

file:///C:/Users/hadiya/Desktop/Downloads/health-science-research-in-the-glazing-world.pdf

22

- Oyun, gelişmiş ülkelerde bakım ve tedavinin her aşamasında terapötik amaçlı olarak kullanılmaktadır.

CELEBİ, A., AYTEMİR, A., KOCODUĞLU, S., & CELEBİDOĞLU, A. (2018). Hastanelere yatan çocuk ve gençler için oyunun önemi. Journal of Dr. Behçet (Dr. Children's Health), 5(1).

23

FAYDALARI NELERDİR?

- Çocuğun kendini ifade etmesini kolaylaştırır,
- olumlu baş etme yöntemleri geliştirmesini sağlar,
- ev ve hastane arasında bir bağ kurulmasına ve,
- otonomi ve yeterlilik duygularını tekrar kazanmasına yardımcı olur.

İslahpaşoğlu, H., Balızoğlu, Y.İ. & Hastanelere yatan çocuk için oyunun önemi ve çocuk hemşiresinin bakım uygulamalarında terapötik oyun. Yıldı, 6. editör. Çocuk Hemşiresi. Bakım uygulamalarında terapötik oyun. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi, 2022, s.53-61.

24

TERAPÖTİK OYUNUN FAYDALARI

- Çocuk bakımında oyunun kullanılması çocuğa olduğu kadar **hemşireye ve ebeveynlere de yarar sağlar.**
- Terapötik oyun, hemşirenin **çocuk hasta ile olan etkileşimini kolaylaştırarak** prosedürlerin hayata geçirilmesinde tamamlayıcı rol oynar.
- Çocuğun sadece hastalığına odaklanmaktan ziyade motor, duyuşsal, bilişsel, dilşel, sosyale, zihinsel **büyüme ve gelişimini desteklemeye** olanak sağlar.

25

- Hemşire ve çocuk hasta arasındaki **güven ilişkisini pekiştirir.**
- Çocuğun hastanedeki **boş zamanını eğlence etkinliği ile değerlendirmek** için fırsat niteliğindedir.
- Çocuklar oyun yoluyla **düşlemsel arzularını ve yaşam deneyimlerini** sembolik olarak ifade edebilirler.

Kırtaylıoğlu ve, Balıoğluoğlu Yıldız d. Hastanede yılan çocuğı kurtuldu. Çocuk hastanelerinde uygulamalarımda terapötik oyun. Yıldız d. editör, Çocuk Hastanelerinde Bakım uygulamalarında terapötik oyun. 1. Baskı: Ankara Türkiye Kızılderleri; 2022. 253-254.

26

Terapötik Oyunun Özellikleri

- Çocuklarla oynanan bir oyunun "terapötik oyun" olarak tanımlanabilmesi için,
- **duyguların ifade edilmesini teşvik edici** (örneğin, oyuncak bebeklerle oynarken yaşanan deneyimlerin canlandırılması),
- **fizyolojik fayda sağlamaya yönelik olması** (örneğin, akciğer fonksiyonlarını iyileştirmek için köpük üfleme veya balon şişirme)
- **çocukların hastane deneyimlerine ilişkin eğitim verilmesi gibi özelliklerden en az birini içermesi** gerekir.

file:///C:/Users/ahay/Desktop/health_sciences_research_in_the_global_world.pdf

27

Terapötik Oyun Çeşitleri

- [Kapasitasyon Oyunları](#)
- [Dramatik oyunlar](#)
- [Eğitici / Öğretici oyunlar](#)
- [Yaratıcı Oyunlar](#)

28

Kapasitasyon Oyunları

- Çocukların yeteneklerine göre fizyolojik işlevlerin kullanımındaki **potansiyelini geliştirmek ve güçlendirmek** amacı ile planlanan oyunlardır.

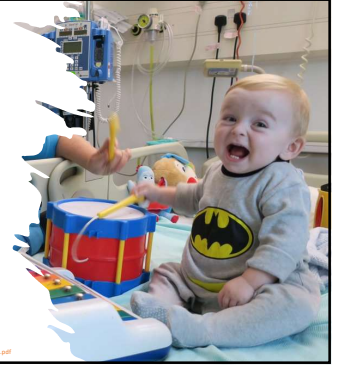

file:///C:/Users/ahay/Desktop/health_sciences_research_in_the_global_world.pdf

29

Kapasitasyon Oyunları

- Enerji tüketimi oyunu, çocukların **yeni durumlar karşısında fizyolojik becerilerini nasıl kullanacaklarını öğrenmelerine yardımcı** olan bir oyundur.

file:///C:/Users/ahay/Desktop/health_sciences_research_in_the_global_world.pdf

30

- Çocuklar saldırgan duygularını, öfkelerini ve kaygılarını çığlık atmak, yumruk atmak, koşmak gibi davranışlar sergileyerek gösterirler.
- **Hastanede çocukların bu tür duygularla baş edebilmeleri için uygun alanlar oluşturulmalıdır.**
- Dolayısıyla böyle bir ortam çocukların saldırgan duygu, öfke ve kaygı düzeylerinin azalmasına yardımcı olabilir.
- ÖFKE TAHLİYE ÖRDEĞİ

https://doi.org/10.1007/978-94-007-5000-0_10

31

- Bir ile üç yaş grubu çocuklarının tahta çiviye plastik çekiçle çiviyi vurması bu tür oyunlara örnek olarak verilebilir.

32

DRAMATİK OYUNLAR

- Teknik, çocuğun hastaneye kaldırma sırasında yaşanan durumları dramatize etmesine izin vermekten oluşur.
- Çocuk, sağlık görevlilerinden biri ya da bir aile üyesi gibi çeşitli rolleri üstlenebilir.
- Oyun sırasında çeşitli roller üstlenen çocuk **onu rahatsız eden sorunlara çözüm bulabilir !!!**

Kıran, S., Çelik, C., Esmey, F. (2023). Terapötik Oyun: Hasta Çocuk İle İletişimin Analizi. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 21 (3), 55-60.

33

Play to Learn - Preschool

34

Dramatik Oyunda Materyaller Neler Olabilir?

- Bu rol oyununda, aile ve hastane görevlilerini temsil eden bebekler, hastane ekipmanlarının kopyaları, hatta gerçek ekipmanlar ve çocuğun günlük yaşantısından olan nesnelere de kullanılmaktadır.
- Hasta çocuğun hemşire ya da hekim rolüne girip bebeğine pansuman yapması dramatik oyuna örnek olabilir.

Shin, SOT, et. al. (2017). Influence of Therapeutic Play on the anxiety of hospitalized school-age children. Clinical Trial, 4(28), 1244-6.

35

36

Dantas FA, Nóbrega VM, Pinheiro EAG, Collet N. (2016). Use of therapeutic play during intravenous drug administration in children: respiratory study. Online Brazilian Journal of Nursing, 11 (3):454-462.

- Dantas ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada terapötik oyun kullanılarak IV ilaç uygulaması sırasında 4-6 yaş çocukların olumsuz tepkilerinin azaltıldığı bildirilmiştir.
- Çalışmada terapötik oyun olarak bir bez bebek kullanılmış ve durum dramatize edilmiştir.
- Çocuğun hasta olan bez bebeğe bir isim bulması ile oyun başlamıştır ve çocuğun işlemin gerekliliğini bez bebeğin hikayesinden anlamasına yardımcı olunmuştur.

37

- Aynı çalışmada çocuğa bakım veren yakınlarının terapötik oyun tekniğinin IV uygulamalarda kullanılmasını önerdiği vurgulanmıştır.

38

EĞİTİCİ / ÖĞRETİCİ OYUNLAR

- Eğitici oyunlar **eğitimin oyunla planlanması** üzerine kurulan oyunlardır.
- Eğitici oyunda **maket üzerinden çocuğa işlemin nasıl yapılacağı konusunda talimat** verilerek çocuğun prosedüre hazırlanması amaçlanır.
- Böylece, çocuğun işlem esnasında daha az stres yaşaması sağlanmaktadır.

Kron, B., Çelik, C. & İsmayil, F. İ. (2021). Terapötik oyun: hasta çocuk ile iletişimin aracıdır. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2(1), 1-10. DOI:10.1501/Asad_00000002021

39

<https://www.youtube.com/watch?v=lu713IRgi5g>

40

3. Yaratıcı Oyunlar

- Yaratıcı oyun, çizim, cümle tamamlama, üç dilek vb. yöntemlerle çocuğun iç dünyası hakkında bilgi toplama amaçlıdır.

file:///C:/Users/ahmed/Desktop/health.com/research-in-the-globalizing-world.pdf

41

- Çizim tekniğinde **çocuktan bir insan portresi çizmesi ve bununla ilgili bir hikaye anlatması** istenir.
- Bu teknik ile **çocukların hastalık, tedavi ve müdahale gibi deneyimlere ilişkin duygu ve düşünceleri** ortaya çıkarılabilir.

Kron, B., Çelik, C. & İsmayil, F. İ. (2021). Terapötik oyun: hasta çocuk ile iletişimin aracıdır. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2(1), 1-10. DOI:10.1501/Asad_00000002021

42

CÜMLE TAMAMLAMA

En beğendiğim renk dir.

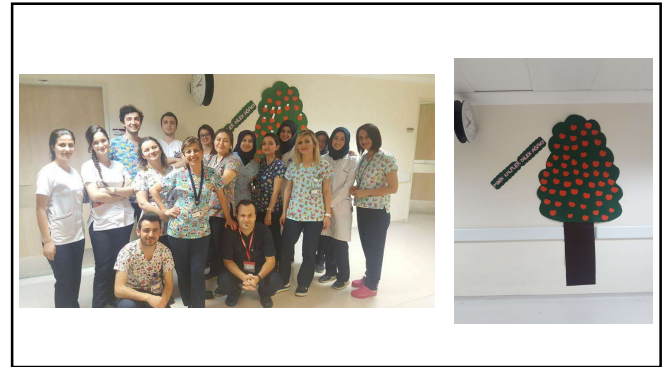
En sevdiğim yemek dir.

En sevdiğim hayvan dir.

- Cümle tamamlama testinde çocuklara eksik cümleleri (Beni üzen..., Yapabilseydim... vb.) ilk akla gelen kelimelerle tamamlamaları sağlanır.
- Bu sayede çocukların **hastalıkla ilgili doğrudan gösteremeyecekleri duygularını sorular sorarak ortaya çıkarmak mümkün** hale geliyor.

Yaman, S., Çelik, C. & Esenay, F. (2015). Terapötik oyun hasta çocuk ile iletişimi artırıyor. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2 (1), 1-10. Doi:10.1501/Asad_00000000009

43

44

45

ÇOCUK CERRAHİSİNDE YAŞ GRUPLARINA GÖRE TERAPÖTİK İLETİŞİM VE OYUN

46

Yaş Dönem Özelliklerine Göre Terapötik İletişim ve Oyun

- Çocuklar fiziksel ve zihinsel olarak geliştikçe dil kullanma ve iletişim sağlama kabiliyetleri de artmaktadır.
- Bu gelişimden ortaya çıkan farklılıklar sebebiyle, **terapötik oyun ve iletişim kurulan çocuğun yaş dönemlerine göre gelişim özelliklerinin sağlık personeli tarafından bilinmesi** gerekmektedir.

Özcan, N. (2020). HASTANE ÖNCESİ SAĞLIKTA ÇOCUKLA TERAPÖTİK İLETİŞİM VE OYUN. Hastane Öncesi Dergisi, 6 (1), 109-118. Retrieved from <https://doi.org/10.24010/hod.611091118>

47

YENİDOĞAN DÖNEMİ (0-4 HAFTA) / oral dönem

- Yenidoğan çevreden gelen uyarılara sadece **refleksler ile cevap** verir.
- Bu refleksif tepkiler ayrımlanmamıştır ve bebek **her nesneye aynı** tepkiyi verir.
- **Kendini çevresindeki nesnelere ayırt edememektedir.**
- Herşeyi **ağızına** götürmesi emmesi ve yakalama refleksi, dünya ile etkileşimde yeni yolları öğrenmesine ve bilişsel gelişimine yardım etmektedir.

Ankan D, Çeliközlü A, Şafaklı Tülküçü F. (2013). Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişim. Zeynep C. Başbakanlı Z. Bulayık E. (Ed.) Pedagogik Pedagogik Nöroloji, 2. Baskı, Ankara, Akademi Yayıncılık Kitapları, s.25-56.

48

- **Dokunulmayan, okşanmayan, kucağa alınmayan ve yalnız bırakılan bebekler hem zihinsel hem de psikososyal gelişimde geri kalır. !!**
- Özellikle annesinin ve onun yerine geçen yetişkinin yakınlığı, sıcaklığını hissetmesi, kendisini terk etmeyeceğinden emin olması gerekir.
- Bu onun **temel güven** duygusunun gelişmesini sağlar.

Yıldız N. Büyüme ve Gelişme ile İlgili Kavramlar. Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişim, 1. Basım, Ankara, Sağlık Okulları Basım, 2023, s. 25.

49

- Dolayısıyla, yenidoğan döneminde terapötik oyundan ziyade terapötik **dokunmadan** ve ihtiyaçların zamanında giderilmesinden bahsedilebilmektedir.

Yenidoğanın strese tepkisi

50

BEBELİK DÖNEMİ (4 HAFTA-1 YAŞ) / oral dönem

- Süt çocukluğu döneminde; beyin, sinir ve kasların gelişimi sonucunda istemli **hareketler yapma, anlama, konuşma sesleri çıkarma, çevreye ilgi gösterme** yetenekleri gelişir.
- Bebek bu dönemde ona bakan birey ile **güvene dayalı bir ilişki** kurar.
- Bu ilişkinin olumlu olması çocuğun gelecekteki kişiliğinin oluşumunda ve kişilerarası ilişkilerinde önemlidir.

Dr. Özden Caddy Koc www.caddykoc.com

Anken D, Çelebioğlu A, Gülerci Tülküçü F. (2023). Çocukluk Döneminde Büyüme ve Gelişim. Zeynep C. Başbakan Z. Balıkcı B. (ed.) (Ed.) Pedagogi Dergisi, 1. Basım, Ankara, Akademik Yayınları, s. 33-66.

51

- Ameliyat nedeniyle primer bakım vericisinden ayrılmak, tanımadığı, kendilerini sevdiğilerinden ayıran, maskeli bireylerin olduğu bir ortama girmek onlar için kritik ve **korku verici** bir durumdur.
- Özellikle 6. aydan sonra yabancıları tanıır ve **ayrılık anksiyetesi** yaşamaya başlarlar.
- Bu nedenle hazırlık aşamalarında çocukların ebeveynleri ya da bakıcıları ile birlikte olmaları sağlanmalıdır.

Öner, S., Yıldırım, M., (2013). Cerrahi Girişim Sürecinde Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11, 128-133.

52

- Ameliyathanede karşılaşılabilecek ekibin üyelerinin, **güven verici ses tonu** ile çocuğa fırsat buldukça ziyarette bulunmaları, onlara dokunmaları ve güven verici ilişkiyi kurmaları, bu dönemde çocuğun hazırlığında önem taşımaktadır.

Öner, S., Yıldırım, M., (2013). Cerrahi Girişim Sürecinde Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11, 128-133.

53

- Bebelik döneminde **bireyselleştirilmiş, gelişimsel, atravmatik ve aile merkezli bakım** ilkelerini benimseyen hemşirelik bakımı sağlanması, çevrenin bebek üzerine olumsuz etkilerini azaltır ve normal büyüme ve gelişim için optimal çevre sağlar.
- Bu hemşirelik yaklaşımı, geleneksel anlamda bir oyun olmasa da, **gelişimi destekleyerek stresi azaltır.**

Sanayci F, Açıkgül A. Yeni doğanların göre terapötik oyun ve stresi. Yıldız D, editör. Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Kimliği, 2022. p.43-52.

54

• Bu dönemde terapötik oyun kullanımını uygun bulmayan kaynaklar vardır. Fakat, **Tel Sarar, Gel Gel, Ce-eee** vb. oyunların bu çocuklar ile oynaması **Terapötik iletişim ve oyun** için örnek olabilir.

KIVAN, E. H. & ZENCİN, M. (2018). Çocuk Kliniğinde terapötik oyun. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(1), 226-239.

55

OYUN DÖNEMİ (1-3 YAŞ) / anal dönem / oyun

- Çocuk bu dönemde **sözcük kullanmaya** ve ilkel düzeyde bir sembol ile bu **sembolün temsil ettiği** nesne arasındaki ilişkiyi anlamaya başlar.
- **Yetişkinlerin rollerini arkadaşları ile oyunlarında taklit eder.**
- **Bu sembolik, hayali oyun sayesinde çocuk yavaş yavaş gelecek yaşamına hazırlanır.**
- Çocuk herşeyi **kefetmek ve bağımsız olmak** ister.
- Çoğuğun bağımsızlığını sağlamak için **güvenli ortamın sağlanması** önemlidir.
- Bu dönemde çocuğun **ebeveyn ile bağının devam** etmesi önemlidir.

Arkan D, Çelebioğlu A, Özdemir T, Akçıl F. (2013). Çocukluk Döneminde Rolüme ve Gelişim. Zeynep C. Başpınar Z. Bostak B. (ed.) (Edisyon) Pedagogi Nemeçirği. 1. Basım, Ankara, Akademisyen Top Kurumu, 133-145.

56

Bu dönemde bağımsızlıklarını zedeleyecek hastane deneyimleri inatlaşmaya neden olabilir.

57

- İşlemler sırasında çocuğun otonomisini geliştirmek amacıyla çocuğa **seçenekler sunulmalı** ve mümkün olduğunca **kendi bakımına katılması** sağlanmalıdır.
- Çocuğa **dramatik oyunla** kullanabileceği **minyatür ev aletleri, oyuncak bebekler, çeşitli sahneler yaratabileceği araç gerecin sağlanması**, sınırlarını ve sınırsızlıklarını tanıyıp, kontrol edip, duygularını sınama olanağı bulmasına yardımcı eder.

Altın, N. (2020). Çocuklarda Annelere Öncelikli Hastane, Sağlık Bilimleri Fakültesi Nemeçirği Dergisi, 88-95.
Kıran, B., Çelik, C., Esmey, F. (2019). Terapötik Oyun: Hasta Çocuk İle Hastaneye Anlatılır, Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2: 1-10

58

Yapılacak işlemin önce oyuncak bebek üzerinde yapılıp sonra çocuk üzerinde yapılması, oyuncak stetoskop gibi araç-gereçlerle çocuğun oyuncak bebeğine ya da kuklaya hemşireymiş ya da hekimmiş gibi müdahale etmesini sağlayan oyunlar oynaması, minyatür bir hastaneye oyuncak bebeğini muayeneye götürmesi gibi **sembolik oyunlar çocuğun oynarken hastaneye ve hastalıkla ilgili duygularını yansıtmalarını** dolayısıyla yaşadığı stresle baş etmesini sağlar.

Kıran, B., Çelik, C., Esmey, F. (2019). Terapötik Oyun: Hasta Çocuk İle Hastaneye Anlatılır, Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2: 1-10

59

- Bir-üç yaş arasındaki çocuklarda anlatılacak **hikayeler** veya söylenecek şarkılar yararlı olabilir.
- Çocukların yanında **sevdikleri oyuncaklarını** ya da önemli sayıp ayırlamadıkları eşyaları var ise bunlar ile ameliyat masasına alınabilir.

60

- Aktif ve pasif dikkat dağınıklığı, hastane ortamlarında oyunun terapötik bir kullanımıdır.
- Dikkati tıbbi prosedürden uzaklaştırmak amacıyla, **oyun oynama, video izleme gibi görsel veya işitsel** uyarılar yoluyla dikkat dağıtma oyunu gerçekleştirilebilir.

Ömer, S., Yıldırım, M. (2023). Çeşitli Giyim Sınırlarında Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11, 128-133.

61

OKUL ÖNCESİ DÖNEM (3-6 YAŞ) fallik dönem

- Bu dönemde çocuk herşeyi kendisi yapmak ister, sürekli soru Çocukluğun en **renkli dönem**idir.
- Zekası ile sosyal davranışlarda bulunsa da ilkel ve **animistik düşünce** hakimdir.
- **Çocuk dünya kendi etrafında dönüyor sanmaktadır.**
- Bu yaş grubundaki çocuklar **yaratıcı ve büyümlü düşüncelere sahiptir** ve **soyut düşünemez.**
- **Ameliyatın kendisine verilen bir ceza olduğunu düşünebilir.**

Ömer, S., Yıldırım, M. (2023). Çeşitli Giyim Sınırlarında Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11, 128-133.

62

- **Zaman kavramı** iyi gelişmediğinden zamanla ilgili açıklamalar ise olaylar üzerinden, fazla **detaya girmeden** yapılmalıdır.
- Verilecek açıklayıcı bilgilerde **resimlerin ve anlayabilecekleri terimlerin** kullanımında fayda vardır.
- Ameliyathaneyle ilgili açıklamalarda; **odanın karanlık olmayacağı ve ameliyathanede yeşil gömlek ve pantolon giymiş, maske ve bone takmış kişilerin olacağı** söylenir.
- Çocuğun bu kişiler ile tanışması sağlanır.
- Eğer varsa çocukların bebek oyuncaklarına ameliyathane kıyafetleri giydirilebilir.

Ömer, S., Yıldırım, M. (2023). Çeşitli Giyim Sınırlarında Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11, 128-133.

63

- Çocukta sembolik ve animistik düşünceler olduğu için ameliyat lambaları, aletler, tansiyon aleti, oksimetre, serum seti, anestezi maskesi ve balonu gösterilebilir.
- Bu uygulamalar sırasında çocuk, soru sormaya teşvik edilmelidir.
- Çocukla konuşurken ifadeler çok iyi seçilmeli, çocuğun anlayabileceği dilde ve açık ifadeler kullanılmalı, tehdit edici ifadelerden kaçınılmalıdır.
- Çünkü çocuklar, gelişimsel yaş dönemlerine göre kullanılan **tıbbi terimlere farklı anlamlar yükleyebilir.**

Ömer, S., Yıldırım, M. (2023). Çeşitli Giyim Sınırlarında Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11, 128-133.

64

Söylemekten Kaçınılmalı

- İnsizyon
- Ödem
- Sedye
- Kateter
- Monitör
- Boyama
- Uyuşturmak
- Organ
- Ağrı

Bunlar Tercih Edilmeli

- Özel açıklık
- Şişlik
- Yürüyen / hareketli yatak
- Tüp
- TV ekranı
- Özel ilaç
- Hissizlik/ uyku yapan
- Vücudun özel bir bölümü
- Rahatsızlık

Ömer, S., Yıldırım, M. (2023). Çeşitli Giyim Sınırlarında Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11, 128-133.

65

- Eğitici terapötik oyun ile çocuğu ameliyat prosedürlerine hazırlamak; aktif katılımı sağlayarak **çocukların kaygılarının azalması, başa çıkma becerilerinin desteklenmesinde ve sedasyon gibi farmakolojik müdahalelere olan ihtiyacı azalması**nda etkilidir.

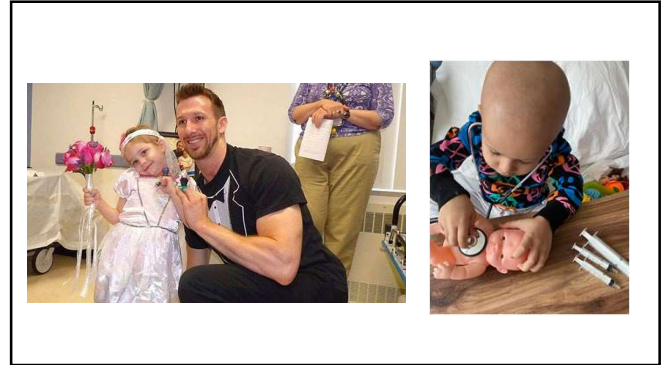
Ömer, S., Yıldırım, M. (2023). Çeşitli Giyim Sınırlarında Çocuk Hastaya Yaklaşım. Journal of Current Pediatrics, 11, 128-133.

66

- Çocukların **ölümü sonsuz bir uyku** olarak algılamaları ve bu uykudan uyanamayacaklarını düşündükleri için **"uyuma"** kelimesi çocuk için **ürkütücü** olabilir.
- Bu nedenle çocuğa **ameliyat bittikten sonra uyanacağı, uyanacağı yerde doktor ve hemşirelerin olacağı, elinde serum takılı olabileceği, sargı ile ameliyatta yapılan açıklığın kapatılmış olacağı** belirtilmelidir.
- Çocuğu avutmak için kaygıyla yalan söylemek, bazı şeyleri anlatmamak ve gizlemek, çocukla kurulması gereken güvene dayalı ilişkiyi bozacaktır.

67

68

- Bu dönemdeki çocuklar bebek evleri ve plastik legolarla oynamayı severler.
- Kil kum ve benzeri yaratıcı materyale ilgi duyarlar.
- Okul öncesi çocuğun hayal gücünü kullanarak bağlantılı oyunlar önerilmektedir.
- **Örneğin yapılacak işlemden önce çocuğun bir resim çizmesi istenebilir, çocuğun işlem hakkında korku fantezileri resim üzerinden öğrenilebilir.**
- Kuklalar ve gerçek tıbbi malzemeler kullanılarak planlanan terapötik oyun aracılığıyla ya da sözel olarak çocuğun işlem hakkında duygularını ifade etmesi sağlanmalıdır.

Kıran, S., Çelik, C., Erenay, F. (2023). Terapötik Oyun Hastane Çocuk İle Beşyören Anneları, Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2: 1-10

69

70

- Bir literatür gözden geçirmesinde, okul öncesi dönem çocuklarda preoperatif anksiyeteyi azaltmada etkili dikkat dağıtıcı oyun tiplerinin; tıbbi palyaçolar, entegre sanat terapisi, terapötik oyun, "Play-doh", bilgisayar oyunları, kitaplar ve müzik, video oyunları, oyuncaklar, sanal gerçeklik, akıllı telefon, rahatıcı görüntüler ve iPad'ler olduğu bildirilmiştir.

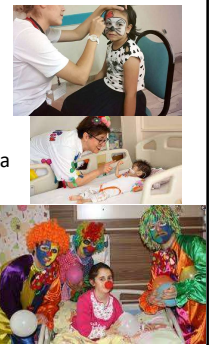

Wahid SA, Johnny S, Abbas S, Lee M. The effects of distraction on pre-operative anxiety in preschool and school age children: a literature review. Athens journal of health & Medical Sciences. 2022;2(3):49-70. doi: 10.30958/ajhm.22.3

71

Animasyon ve Palyaçolar Oyunları

- Animasyon çalışmaları çocukların eğlenerek öğrenmelerini sağlarken, yaratıcılıklarını desteklemelerine de olanak sağlarken, çocukların etkinliklere aktif olarak katılmalarına da olanak sağlar. Yüz boyama, resim, kum ve hamur oyunları, müzik ve yaratıcı dans, dramatizasyon ve drama, doğaçlama, kukla gösterileri, çizgi film ve pandomim gibi animasyon etkinlikleri çocuklar için uygundur.
- **hastane palyaçoları !!**

72

OKUL DÖNEMİ (6-12 YAŞ) / gizil dönem

- Bu dönemde çocukların fiziksel, motor, bilişsel ve sosyal becerileri artarak onların daha bağımsız olmasını sağlar.
- Okula başladıkları ilk yıllar çocuklar sosyal ve duygusal açıdan bazı sorunlar yaşasalar da gelişimin yavaş ama düzenli olması nedeniyle okul yılları genellikle insan hayatının en sakin ve uyumlu geçen yılları olarak değerlendirilir.
- Neden-sonuç ilişkisini daha kolay kurabilirler.
- Gördükleri arasında mantıksal çıkarımlar yapmaya başlarlar.

Ömeroğlu, S., Sıktaş, S., Arslan, O., Özgül, F.İ., İbrikçioğlu, Ç. (2007). Çocuk ve Ergen Gelişimi, 1. Baskı, İstanbul, Morpa Kültür Yayıncılık, 2007, s.1-92.

73

- İşlem basamakları çocuk ile işbirliği içinde maket üzerinde karşılaştırmalı oyunlar ile veya görsel (video, poster, broşür) araçlar kullanılarak açıklanmalıdır.

- Anatomik olarak doğru şekilde yapılmış, ellerini kollarını çıkartabileceği kuklalarla oynaması, çocukların organlarını tanımada yardımcı olur.
- Özellikle dokuz yaşından büyük çocuklar bebekle oynamayı çocuksu bulurlar.
- Onların hastanede kullanılan aletleri ellerine alıp incelemesi korkularının azalmasına yardım eder.
- Hemşire çocuktan resim çizmesini ya da hikâye anlatmasını isteyebilir.

Altay, N., (2008). Çocuklarda Ameliyat Öncesi Hastalık, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi, 68-76.

74

EN ÖNEMLİSİ !!!

- Çocuğun dile getirdiği duyguları, düşünceleri hiçbir zaman çocukça olarak karşılanmamalı,
- Çocuğa karşı zoraki komik olmaya, onu gülmeye zorlayıcı davranışlardan sakınılmalı ve
- Çocuğa iğnenin acıtmayacağı, verilecek ilacın bir şey yapmayacağı gibi ufak yalanlar söylenmemelidir.

75

- Hastaneye yatma ve hasta olma gibi genel konularda hazırlanmış hikaye kitapları ya da hastalıklara yönelik hazırlanmış hikaye kitapları, çocuğa bilginin verilmesinde ve hastalık, sağlık kavramlarının anlatılmasında etkilidir.

- Hemşireler çocuğa ve ebeveyn, çocuğun gelişim dönemine ve hastalığına uygun hikaye kitapları önerebilir.
- Okul çocuğu için kısa anlatımlı ve resimli kitaplar tercih edilmelidir

Altay, N., (2008). Çocuklarda Ameliyat Öncesi Hastalık, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi, 68-76.

76

- Oyun yöntemiyle eğitimler, çocukların bir arada olacağı grup eğitimi halinde de olabilir.

77

- Ortaokul çocukları ailelerinden daha fazla arkadaşlarından ayrılmaya tepki verebilirler.
- Bu nedenle klinikte aynı yaşta diğer çocuklarla bir araya gelmeleri sağlanmalıdır.
- Arkadaşları ve ailesi ile telefon, ziyaretler, sosyal platformlar aracılığıyla iletişimini sürdürmesi desteklenmelidir.

Sanay, F., Acıgözü, A. (2022). Çocukların hastanede geçirdikleri zamanın değerlendirilmesi: Yolda D. editör. Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun, 1. Baskı, Ankara: Türkiye Klinikleri, 2022, p.41-52.

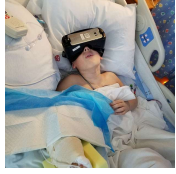
78

- Terapötik oyunun yapılan tıbbi işlemlerden sonra çocukların duygularını ifade etmesini sağlamak için de kullanılabileceği unutulmamalıdır.
- Özellikle ağırlı işlemlerden sonra çocukla karşılıklı konuşmanın yanı sıra öykü anlatması ya da resim çizmesi sağlanarak stres tepkileri daha iyi değerlendirilebilir.

Samet Fİ, Açıkgöz A. 7-9 yaş döneminde göre terapötik oyun ve zevki. Yıldız D. editör. Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2022. p.41-52.

79

Cure hospitalised patients
Hospital Games for Kids on the App Store

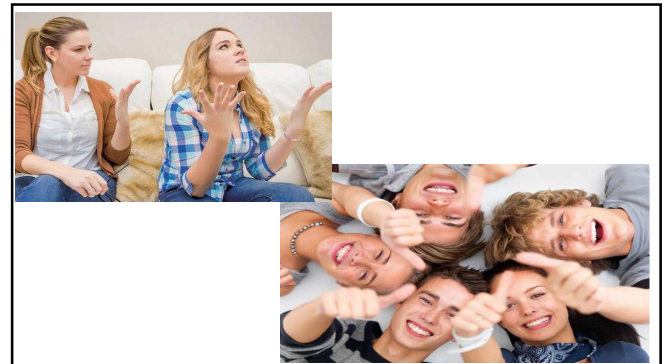
80

ADÖLESAN DÖNEMİ (13-18 YAŞ)

- Ergenlikle birlikte yetişkinler gibi düşünen çocuklar tümevarımsal ve tümdengelsel akıl yürütme, değer geliştirme gibi özelliklere sahip olmaktadır.
- Arkadaşları arasındaki şakalar, fıkralar, oyunlar, **kendi başarılarını anlatan öyküler**, başkalarının gülünç yönleri ve yaptıkları kusurlar, onların neşelenmesine, gülmesine neden olmaktadır.
- Ergen bir yandan **bedenindeki ani ve hızlı değişimleri** anlamaya çalışırken, diğer yandan da **kimlik kazanma** süreci yaşar. Bu durum bazen bunalıma sebep olabilir.

Dişen Y. İlköğretim Çağında 10-14 Yaş Grubu Öğrencilerin Gelişim Özellikleri, Sosyal Bilimler Dergisi, 2:155-187, 2007.

81

82

- Hastaneye yatış ve ameliyat süreci ergenin yaşadığı bunalımı şiddetlendirebilir.
- Bu dönemdeki birey, **ameliyatın estetik görünüşünü etkileyeceği, beden imajını bozacağı, kontrol kaybına ve arkadaş grubundan ayrılmasına neden olacağı korkusuna kapılabilir.**
- Cerrahi girişim ya da hastaneye yatmak, **özelliklerinin kısıtlanmasına** da neden olacaktır.
- Bu aşamada adölesan birey ve ailesine olası durumlar açıklanmalı, **fikir sahibi olmaları için fırsat verilmeli** ve gereken bireysel kontrolü sağlayabilmekte çocuklarına yardımcı olmaları ebeveynlerine söylenmelidir.

Üner, S., Yıldırım, M., (2023). Cerrahi Girişim Sürecinde Çocuk Hastaya Yaklaşım, Journal of Current Pediatrics, 11: 128-133.
Kıran, B., Çelik, C., Erenay, F. (2023). Terapötik Oyun Hastane Çocuk İle İletişim Analizi, Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2: 1-10

83

- Adölesanlarda ameliyatla ilgili bilgi vermeye 1 hafta öncesinden başlanmalıdır.
- Serviste varsa, ameliyata girecek diğer **akranlarıyla tanıştırılması** ve grup içine girmeye teşvik edilmesi de yararlı olacaktır.
- Böylece uygun baş etme davranışları geliştirebilir.
- Konuşmalardaki gerekli **gizlilik hususuna dikkat edilmeli**, güven oluşturulmalı ve sorduğu sorular **dürüstçe cevaplandırılmalıdır.**

Üner, S., Yıldırım, M., (2023). Cerrahi Girişim Sürecinde Çocuk Hastaya Yaklaşım, Journal of Current Pediatrics, 11: 128-133.

84

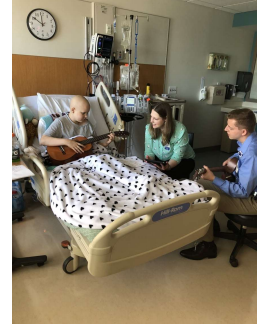
- Hemşireler adölesanın hastalığını, eğer ameliyat olacaksa ameliyatı, vücudunda meydana gelebilecek fiziksel değişiklikleri anlamasını sağlamalıdır.
- Terapötik oyunlar, adölesanın duygusal zorlukların üstesinden gelmesi için iyi bir yardımcı olabilir.
- Oyunların ilgi çekici ve motive edici olması nedeniyle, oyun oynamak gerekli tedavi prosedürlerine uyumu artırabilir.
- Eğlenceli video oyunları, duygu regülasyonu sağlayan etkinlikler (rehberli imgeleme, progresif gevşeme vb.), hareketi arttıran dışavurum oyunları (DART vb.)...

Kızılyıldızlı'nın, Baklaçlı'ya Yıldız'da Hastanede yatan çocuk için oyunun önemi ve çocuk hemşiresinin bakım uygulamalarında terapötik oyun. Yıldız'da, editör: Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun. 1. Baskı, Ankara: Türkiye Klinikleri, 2022, p.43-52.

85

- Adölesan çocuklar kendi gelişim seviyelerine uygun olarak,
 1. video oyunları,
 2. kitap okumak,
 3. Sosyal medyada vakit geçirmek,
 4. maket yapmaktan hoşlanırlar.
- Öfke ve agresif davranışları azaltmak için **yastığı yumruklama, Dart oynama** etkili bir yöntemdir.

Kıran, S., Çelik, C., Emrey, F. (2023). Terapötik Oyun Hasta Çocuk İle Beşgören Anlatılır. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2, 5-10

86

PEKİ YA HEMŞİRE !!!

87

Hemşireler çocuğun bakımında terapötik oyun kullanılmasının faydalı olduğuna inanmakla birlikte uygulama sürecinde bazı engellerle karşılaştıklarından bahsetmektedirler.

- Zaman eksikliği ya da ünitadaki bitirmesi gereken diğer işler nedeniyle terapötik oyunu uygulamada zorluk
- Terapötik oyunun kullanımında yetkinlik olmaması
- Terapötik oyun becerilerinin geliştirilmesi gerekliliği
- Eğitim ihtiyacı

Kızılyıldızlı'nın, Baklaçlı'ya Yıldız'da Hastanede yatan çocuk için oyunun önemi ve çocuk hemşiresinin bakım uygulamalarında terapötik oyun. Yıldız'da, editör: Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında terapötik oyun. 1. Baskı, Ankara: Türkiye Klinikleri, 2022, p.33-42.

88

- Hastaneye yatan ve işlemlerden korkan bir çocukla girişimler öncesinde ona ne olacağını anlatan bir oyunu oynayarak zamanı kullanmak, çocuğun stres düzeyinin azalmasına, iş birliği yapmasına, hemşirenin girişimlerini daha güvenli ve rahat yapmasına ve zaman kazanmasına yol açabilir.
- **Buna geleceğe ve insana yapılan bir yatırım gözüyle bakmak gerekir.**
- Bu sebeple çocuk hemşireleri **bakım zamanını yönetmenin yanı sıra iletişim, yaratıcılık, yenilikçilik, oyun temelli bakım stratejileri kullanma konusunda liderlik ve motive etme gibi becerilerini** de geliştirmeleri gerekmektedir.

Kızılyıldızlı'nın, Baklaçlı'ya Yıldız'da Hastanede yatan çocuk için oyunun önemi ve çocuk hemşiresinin bakım uygulamalarında terapötik oyun. Yıldız'da, editör: Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında terapötik oyun. 1. Baskı, Ankara: Türkiye Klinikleri, 2022, p.33-42.

89

2209-A

UNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ DESTEĞİ ÇAĞRI DUYURUSU

2209 -A

Bilimsel Araştırma Proje Programları Başkanlığı BİYO

Sıra No	Adı	Yaş	Tezli Lisans No	Yabancı Dil	Lisansüstü Durumu	Y	Y	Y	Y
1	ÖZDEMİR, AYŞE	25	10000000000000000000	İngilizce	Yüksek Lisans				
2	ÖZDEMİR, AYŞE	25	10000000000000000000	İngilizce	Yüksek Lisans				

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Öner

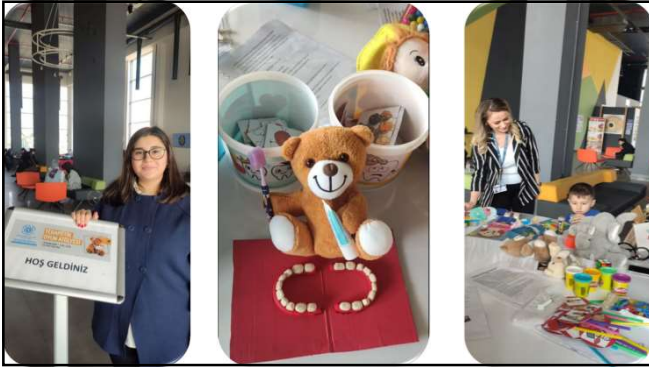
TERAPÖTİK OYUN ATOLYESİ

29 Aralık 2022 / 18.30 - 19.30

L08 & Blok Foye Alan

Öğrencilerimize Karşı:
 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Öner
 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Öner
 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Öner
 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Öner
 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Öner

90

91

PROJELERDE EN SIK KULLANILAN TERAPÖTİK OYUN TÜRLERİ:

EĞİTİCİ OYUN (n=20)

92

PROJELERDE EN SIK KULLANILAN TERAPÖTİK OYUN TÜRLERİ:

KAPASİTASYON OYUNU (N=18)

93

PROJELERDE EN SIK KULLANILAN TERAPÖTİK OYUN TÜRLERİ:

DRAMATİK OYUN (N=5)

94

95

Received: 13 August 2022 | Revised: 27 December 2022 | Accepted: 2 January 2023
DOI: 10.1111/jon.14227

Journal of
Clinical Nursing WILEY

REVIEW

Effect of a game-based intervention on preoperative pain and anxiety in children: A systematic review and meta-analysis

Nora Saleman-Martos RN, PhD, Assistant Professor¹ | Rubén A. García-Lara RN, PhD student² | María J. Membrive-Jiménez RN, PhD student³ | Laura Pradas-Hernández RN, PhD student⁴ | José L. Romero-Béjar PhD, Assistant Professor⁵ | Germán Domínguez-Vías BSc, PhD, Assistant Professor⁶ | José L. Gómez-Urquiza RN, PhD, Assistant Professor⁷

• Yirmi altı çalışmanın incelendiği bir meta analiz çalışmasında, anestezi indüksiyonu sırasında uygulanan oyun temelli girişimlerin (oyunlaştırma ve sanal gerçeklik) preoperatif anksiyeteyi azalttığı bildirilmiştir.

Saleman-Martos N, García-Lara RA, Membrive-Jiménez MJ, Pradas-Hernández L, Romero-Béjar J, Domínguez-Vías G, et al. Effect of a game-based intervention on preoperative pain and anxiety in children: a systematic review and meta-analysis. J Clin Nurs. 2022;33(23-24):3350-57. doi: 10.1111/jon.14227

96

TÜRKİYE'DE ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ ALANINDA OYUNUN KULLANIMINA YÖNELİK LİSANSÜSTÜ TEZLERİNİN İNCELENMESİ

- Türkiye Ulusal Tez Veri Tabanı'nda yer alan lisansüstü tezler 13-21 Ocak 2022 tarihleri arasında "oyun, çocuk, hemşire" anahtar kelimeleri kullanılarak taranmıştır.

Parametre	n	%
Ağrı	11	52,4
Anksiyete	12	57,1
Ebeveyn Anksiyetesi	4	16,6
Korku	10	42,8
Fizyolojik göstergeler	4	16,6
Psikosozyal semptomlar	1	4,8
İletişim becerileri	1	4,8
Emosyonel göstergeler	1	4,8
Sosyal yetkinlik ve davranış yönetimi	1	4,8

97

OYUN TERAPİSİ SERTİFİKASI !!

- PROJELER !!

98

• Ana Sayfa • Dergiler ve Kitaplar • Türkiye Klinikleri Çocuk Sağlık ve Hastalıkları Hemşireliği - Özel Konular • Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun

Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun

• ÖN SÖZ
• ÖN SÖZ
• PREFACE

Prof. Dr. Dilek YILDIZ
Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlık ve Hastalıkları Hemşireliği ADI, Ankara, Türkiye
Makale Dili: TR

Yayın Kimliği
Yayın Arzısı
Yayın Durumu
Yayın Tarihi
Alınan Safa

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari-Türetilemez 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Doğru Müslüklerimiz,
Hastalık ve hastaneye yatma, çocukta ve ebeveynlerinde korku, kaygı ve emosyonel stres yaratan travmatik durumlardır. Hastalık ve hastaneye yatmanın kaygı, nefesi ve huzuru, çocukları geleceğe yaşantılarına etkileyebilir. Bu etidenemizin olumsuz etkilerini önlemek için çocuk hemşirelerinin bakım uygulamalarında, çocukları yaş dönemine göre yapabilirdikleri bir bakım profesyonel önlemler bulunmaktadır. Çocuklar için bir "bak" ve "Uluslararası Hemşirelik Girişimleri Sınıflamasına göre bir hemşirelik uygulaması olan terapötik oyun, çocuk hemşirelerinin çocukları anlamakla, hastalık ve hastaneye yatmaya bağlı olumsuz etkileri azaltmada önemli bir hemşirelik girişimidir. Bu nedenle çocuk hemşirelerinin bakım yetkinlik terapötik oyunu kullanmaları, hastanede yatan çocuklar için önemlidir. Kitabı katkı sağlayan tüm yazarlara, bu konu ile ilgilenen siz okurlara ve Türkiye'deki yetkili ve güvenilir tedarikçilere teşekkür ediyoruz.

Saygılarımla,
Prof. Dr. Dilek YILDIZ

99

**Hayat Serüveninde
Oyundan
Vazgeçmeyenlere...**

100

Çocuklara
dokunabilmek ve
onların gözünde
süperkahraman
olabilmek
temennisiyle...

101

KAYNAKLAR

- Küşalyeloğlu N.S., Baklaçoğlu Yıldız D. Hastanede yatan çocuk için oyunun önemi ve çocuk hemşireliğinde bakım uygulamalarında terapötik oyun. Yıldız D, editör. Çocuk Hemşireliği Bakım uygulamalarında terapötik oyun. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2022. p.55-61.
- Erenay F, Açıkgöz A. Yaş dönemlerine göre terapötik oyun ve önemi. Yıldız D, editör. Çocuk Hemşireliği Bakım Uygulamalarında Terapötik Oyun. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2022. p.41-52.
- Franchinelli AGB, Almeida FA, Fernandes DMSO. (2012). Routine use of therapeutic play in the care of hospitalized children: nurses' perceptions. Acta Paul Enferm. 27(1): 19-23.
- Li HCW, Lopez V, Leg TJ. (2007). Effects of preoperative therapeutic play on outcomes of school-age children undergoing day surgery. Research in Nursing & Health. 30 (3): 330-332.
- Ramos, S.R., (2014). Toys from hospital playrooms as a source of pathogens in nosocomial infections. Revista Paulista De Pediatria, 32 (3), 149-150.
- Krani, R., Çalik, C., Erenay, F. (2013). Terapötik Oyun: Hasta Çocuk ile Beşimin Anahtarı, Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 2; 1-10.
- Silva, SGT, et al. (2017). Influence of Therapeutic Play on the anxiety of hospitalized school-age children: Clinical trial, REBEA, 70 (6): 1244-9.
- Tondatti, PC, Correa, I. (2012). Use of music and play in pediatric nursing care in the hospital context, Enfermeria Nursing Research and Education, 30 (3): 362-370.
- Oliveira FA, Nobrega VM, Pinemta EAG, Collet N. (2016). Use of therapeutic play during intravenous drug administration in children: exploratory study. Online Brazilian Journal of Nursing, 15 (3): 454-465.
- Silva, SM., Monteiro, EMLM, Javorski, M., Neves, JR, Lima, LS. (2017). Toy and Story for Therapeutic Play Sessions: The Elaboration, Quality in Primary Care. JG 13; 38-44.
- Campos, MC, Rodrigues, K.C.S. and Pinto, M.C.M. (2010). Evaluation of the behavior of the preschooler one just admitted in the unit of pediatrics and the use of the therapeutic toy. Einstein, 8(1), 10-17.
- Egemen, A., Yılmaz, O., Aki, I. (2004). Oyun Oyuncak ve Çocuk, ADU Tıp Fakültesi Dergisi, 5(2); 39-42.

102

TEŞEKKÜR EDERİM.. ☺

- Bora Güneş n, Causoğlu H. Çocukun gelişimi ve oyunun önemi. yıldız D, editör. Çocuk Hemşireliği Bakım uygulamalarında Terapötik Oyun. 1. Baskı, Ankara: Türkiye Klinikleri, 2022, p.1-9.
- Barreto, LMSC, Maia, EBS, Deplanti, JRB, Melo, LL, Ohara, CYS, Ribeiro, CA. (2017). Giving meaning to the teaching of Therapeutic Play: the experience of nursing students. *Escola Anna Nery*, 21 (2). http://www.scielo.br/escanop/ptid=S1414-814520170002001198script=sci_arttext&lng=esq, Eşim Tarih: 25.03.2018.
- Arıkan D, Çelebioğlu A, Güdücü Tüfekçi F. (2013). Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme. Zeynep C, Başbakal Z, Bolşık B, (editörler) *Pediyatri Hemşireliği*, 1. Basım, Ankara, Akademisyen Tıp Kitapevi, s.53-66.
- Lambert, V., Coad, J., Hicks, P., Glacken, M. (2016). Social Spaces for young children in hospital, *Child: care, health and development*, 40 (2), 195-204.
- Altay, N., (2008). Çocuklarda Ameliyat Öncesi Hazırlık, *Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 68-76.
- Ünver, S., Yıldırım, M., (2013). Cerrahi Girişim Sürecinde Çocuk Hastaya Yaklaşım, *Journal of Current Pediatry*, 11; 128-133.
- Yiğit R: Büyüme ve Gelişme İle İlgili Kavramlar. Çocukluk Dönemlerinde Büyüme ve Gelişme, 1. Basım, Ankara, Sistem Ofset Basımevi, 2009, s.1-26.
- R. Shelov, Remer Altman T: Bebek ve Küçük Çocuk Bakımı, 1. Basım, Ankara, İmge Kitapevi, 2015, s.161-490.
- MEB: Sağlık Hizmetleri Büyüme ve Gelişme, 2016, s.17-40.
- Doğan Y: İlköğretim Çağındaki 10-14 Yaş Grubu Öğrencilerin Gelişim Özellikleri, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2:155-187, 2007.
- Ömeroğlu E, Ulutaş F: Ayla Ö, Özgül PU, (editörler) *Çocuk ve Ergen Gelişimi*, 1. Basım, İstanbul, Morpa Kültür Yayınları, 2007, s.1-91.